

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

ב.

עין משפט
נר מצוה

קסו א ב מ"י פ"ו מהל' מביה הלכה י' ע"ן כהשגות ובמ"מ ובמ"מ סגן עשין פג טושי"ע ח"מ כ"י סו סעף כג:

קסו ג מ"י פ"ה מהל' מילה ואברה הל' י' סגן עשין עד טושי"ע ח"מ כ"י סה סעף י':

קסד ד מ"י פ"ה מהל' טושי"ע שס סעף ט:

קסז ה מ"י פ"ה מהל' טושי"ע שס סעף י':

קע ו מ"י פ"ה מהל' טושי"ע שס סעף יא:

קעז ז מ"י פ"ו מהל' מילה ולוה הלכה יא סגן עשין ד' טושי"ע שס סעף ש:

ש"מ איתא דרשמואל. וא"ת ויחוש שמה מכרה במעמד שלשמן שאינה יכולה לנמול כדמוכח פרק האיש מקדש (קדושין ד' מת. ושם ד"ה יג) גבי התקדשי לי בשטר חוב או במלוה שיש לי ביד אחרים דקאמר במלוה בשטר במאי פליגי דרשמואל דאמר שמואל

ש"מ. מדלל חיישין להכי דאי נמי הוה הכי שפיר זכי בעל בשומר שכתב לשמה: אישא לדשמואל. דלמך המוכר שטר חוב לחבירו וחזר המוכר הזה ומחלו מחול הוא אכל הלוח. הלכך אם מכרה זו כתובתה בחיינו דהיינו שטר חוב מחול ושפיר טרף עבד: **בשטר כתובה יולא מתחם ידה**. שמשאיה לפנינו דליכא למיחש לשמה מכרה בטובת הנאה שאילו מכרתה היתה מוסרת הכתובה ביד הלוקח: **לשפי כתובות**. שמה שני שטרי כתובה היו לה [יש] לחוש שמה מסרה אחד ללוקח ובאה לחזור בה ולמחול אכל בעלה ומסרת לו שוכר המוקדם לשטרו של לוקח. אלא ודאי איתא לדשמואל ומתוך שבידה למחול שטר כתובה לבעלה עכשיו לא חיישין לשמה כתבה ליתן בניסן כ"ו: ואזני אחר. מהכא לא תסייע לשמואל: **האף דלשפי כתובות לא חיישין**. הלכך ליכא למיחש לדלמא זנתה בטובת הנאה: ועוד. אי נמי זנתה בטובת הנאה לית לן למיחש לשמה כתבה לשוכר בניסן ולא קבלה עד תשרי דאי נמי הכי הוה כי מטא שוכר לידה בתשרי וזכה למפרע זו מומן חתימתו ולא היה ממכרה שנתיים כלום ושוכר מומן הכתוב זו טורף ואזני לטעמיה כ"ו: **מתני' איגרות שום**. ששמו ב"ד נכסי ליה למלוה בטובתו: **ואיגרות מוון**. לזון את בת אשתו: **מיאונין**. קטנה יתומה שהשיאה אמה ואחיה לדעתה יוצאה ממנו במיאון ואינה נכריה גט אלא אומרת בפני שלשה אי אפשי בפלוני בעלי וכותבין לה ב"ד שטר שמיאנה בפניהם להיות לה עדות שמתורתה לישא: שטרי ברורין. בגמרא מפרש: הרי זה יחזיר.

שמע מינה איתא דרשמואל (ד) דאמר שמואל המוכר שטר חוב לחבירו וחזר ומחלו מחול ואפי' יורש מחול אביי אמר אפילו תימא ליתיה לדרשמואל הכא במאי עסקינן בששטר כתובה יוצא מתחת ידה ורבא אמר אי משום שטר כתובה חיישין לשתיה כתובות ואביי אמר חדא לשתיה כתובות לא חיישין ועוד שוכר בזמנו טרף אביי לטעמיה דאמר (ג) עדיו בחתומיו זכין לו: **מתני' א** מצא איגרות שום ואיגרות מוון שטרי חליצה ומיאונין ושטרי ברורין (ד) וכל מעשה ב"ד הרי זה יחזיר (ה) מצא בחפיסה או בדלוסקמא (ו) תכריך של שטרות או אגודה של שטרות הרי זה יחזיר וכמה אגודה של שטרות שלשה קשורין זה בזה רשב"ג (אומר (ז) אחד הלוח משלשה יחזיר ללוח שלשה הלויין מן האחד יחזיר למלוה ימצא שטר בין שטרותיו ואינו יודע מה טיבו יהא מונח עד שיבא אליהו אם יש עמהן (ח) סמפונות יעשה מה שבסמפונות: **גמ' (ט)** מאי שטרי ברורין הכא תרגמו שטרי טענתא רבי ירמיה אמר זה בורר לו אחד וזה בורר לו אחד: וכל מעשה ב"ד הרי זה יחזיר: (י) ההוא גיטא דאשתכח בי דינא דרב הונא דהוה כתיב ביה בשויורי מתא דעל רבים נהרא אמר רב הונא חיישין

ש"מ. מדלל חיישין להכי דאי נמי הוה הכי שפיר זכי בעל בשומר שכתב לשמה: אישא לדשמואל. דלמך המוכר שטר חוב לחבירו וחזר המוכר הזה ומחלו מחול הוא אכל הלוח. הלכך אם מכרה זו כתובתה בחיינו דהיינו שטר חוב מחול ושפיר טרף עבד: **בשטר כתובה יולא מתחם ידה**. שמשאיה לפנינו דליכא למיחש לשמה מכרה בטובת הנאה שאילו מכרתה היתה מוסרת הכתובה ביד הלוקח: **לשפי כתובות**. שמה שני שטרי כתובה היו לה [יש] לחוש שמה מסרה אחד ללוקח ובאה לחזור בה ולמחול אכל בעלה ומסרת לו שוכר המוקדם לשטרו של לוקח. אלא ודאי איתא לדשמואל ומתוך שבידה למחול שטר כתובה לבעלה עכשיו לא חיישין לשמה כתבה ליתן בניסן כ"ו: ואזני אחר. מהכא לא תסייע לשמואל: **האף דלשפי כתובות לא חיישין**. הלכך ליכא למיחש לדלמא זנתה בטובת הנאה: ועוד. אי נמי זנתה בטובת הנאה לית לן למיחש לשמה כתבה לשוכר בניסן ולא קבלה עד תשרי דאי נמי הכי הוה כי מטא שוכר לידה בתשרי וזכה למפרע זו מומן חתימתו ולא היה ממכרה שנתיים כלום ושוכר מומן הכתוב זו טורף ואזני לטעמיה כ"ו: **מתני' איגרות שום**. ששמו ב"ד נכסי ליה למלוה בטובתו: **ואיגרות מוון**. לזון את בת אשתו: **מיאונין**. קטנה יתומה שהשיאה אמה ואחיה לדעתה יוצאה ממנו במיאון ואינה נכריה גט אלא אומרת בפני שלשה אי אפשי בפלוני בעלי וכותבין לה ב"ד שטר שמיאנה בפניהם להיות לה עדות שמתורתה לישא: שטרי ברורין. בגמרא מפרש: הרי זה יחזיר.

רבינו הגאול
אמר רבא שי"מ איתא לדרשמואל דאמר המוכר שטר חוב לחבירו וחזר ומחלו מחול ואפי' יורש מחול ומגו דאביי מחלה לה למכתבה לבעלה כי אמרה שוכר האי דרידה הוא נתנו לו נאמנת ואין תקנה שלא יהא המוכר ראוי למחול כלל וכבר ביארנוהו באר היטב בפרק החובל:

מתני' א מצא איגרות שום פ"י שטר שומת ב"ד ואיגרות מוון כמשמעו כגון מוון האשה והבנות. שטרי ברורין שטרי טענתא וזהו (ב) שימוש ב"ד. שטרי חליצה ומיאונין. הווא גיטא דאשתכח בבי דינא דרב הונא מתא כתיב ביה בשויורי מתא דעל רבים נהרא מותבא (א) ח"ל זכו מעשה ב"ד.

ואינה נכריה לשלם אלא מעט ומרווחת הרבה ומשני איתא לדרשמואל ואם היתה מוחלת לבעלה לא תפרע ללקוחות אלא דבר שנתנו ומרווחת הרבה ואע"ג דגבי ערב לאשה ככתובה ורואה לגרשה תנן בפרק גט פשוט (ב"ב ד' קטנ): דידור הנאה אלמא חיישין לקנויאל אע"פ שיתחייב לפרוע הכל לערב ולכך חיישין לקנויאל לפי שאין לו זמנה לשלם לא דמי דהתם מפקיד הערב מיד וחיישין לקנויאל אכל הכא דאינו הלוקח חששא בעלמא שמה לא מכרה ואפי' מכרה שמה לא יפקידו הלקוחות כי אינו מוציא מהם אלא חוב שיהיה להם על הבעל יהיה להם על האשה וגבי חייב מודה דחיישין לעיל לקנויאל לפי שיוצא מיד מן הלקוחות ועוד יש לחוש משום לקוחות שלא באחריות שיפקידו לגמרי: **ש"ב** בזמנו טורף. אע"פ ששטר מכירה נמסר ללקוחות תחילה אינו מועיל וטורף הבעל כיון וכן אמר לעיל גבי שטרורי עבדים ונראה שתקנת חכמים היא שזוכה משעת חתימה אע"פ שלא נמסר לו עד ימים רבים אחרי כן שאם לא כן לעולם לא יוכלו העדים לחתום אלא אם יראו המסירה משום חששא דכתב בניסן ולא נתן עד תשרי ומוציין ביני וביני ולענין איסור נראה דאם עבד בא על בת ישראל קודם שצא לידו גט שחרור שפסלה ושמה גם גבי איסור זכין לו משעת חתימה אע"פ דלא שייך טעמא דפרישית מ"מ לא פלוג רבנן ויש כח ביד חכמים לעקור דבר מן המורה וא"ת והא אביי סבר כ"ר"א דאמר עדי מסירה כרתי גבי מתנתא (ד) דחתימי עלה תרי גיסי ור"א סבר בפרק מי שהיה נשוי (כתובות דף ד'): כתב ליה ולא מסר לו ליה ומסר לו ליה שמשך לו תחילה קנה וי"ל דהיינו שמשך שטרות שמתן כתוב בשוה ביום אחד שאין ניכר מתוכו איזוהו מזה קודם לכך אזלינן בדר מסירה אכל אין זמנן שוה החתום קודם וזה אע"פ שהמאחר נמסר תחילה ובעודא דהתם דכתבתינהו לרמי בר חמא זבנפרא ולרב עוקבא בפניא ואוקמינה רב ששת בידיה דרמי בר חמא משום דקדים ורב נחמן אוקמינה לרב עוקבא זבנפרא משום שודא התם מיירי דלא ידעינן למי נמסר תחילה ורב ששת סבר כמו שכתב תחילה לרמי מסתמא גם לו נמסר קודם ורב נחמן סבר כיון דאינו מוכיח מכח השטר שקדם אין לומר שנמסר לו תחילה אע"ג שכתב קודם ולכך הוה דינא שודא אכל אם הוה ידעינן למי נמסר קודם היה זוכה כיון ששניהם כתובים ביום אחד וא"ת ויחוש לדלמא זנתה ככתובה ביום שכתב שטרות שמה לא יפקידו חכמים לפי שהוא מוחזק שהנכסים שלו והלקוחות רוצין לטרוף בשביל האשה וי"ל דהא ליכא למיחש שתמכור ביום כתיבת השובר:

שמותיתה לישא: שטרי ברורין. בגמרא מפרש: הרי זה יחזיר. דליכא למיחש לשמה נמלך דהא ב"ד לא כתבום אלא דבבר מקויים ולפרעון נמי ליכא למיחש דבהני שטרות לא שייך זהו פרעון כדלמרינן לעיל (ד' טו): ואפילו למ"ד שומא דער איהו דלפקיד אנפשיה: **מלא בחפיסה או בדלוסקמא**. שום שטר: או **שמאל כתיבין של שטרות**. בכרך או באגודה. ובגמרא מפרש מאי חפיסה ודלוסקמא ותכריך ואגודה: הרי זה יחזיר. דדבר שיש בו סימן הוא כדמפרש בגמרא שכלי סימן כשיאמרו הבעלים בעלי כן וכן מאלת אותם וכן תכריך ואגודה הרי זה יחזיר דדבר שיש בו סימן הוא כדמפרש בגמ': **אחד הלוח משלשה**. אם שלשה שטרות של ליה אחד הן שלשה משלשה בני אדם: **יחזירם**. מולאס: ללוה. דודאי פרעם והחזירם לו ומירו נפלו שאם מידם נפלו מי קבלם למקום אחד: **ואם שלשה לויס הם**. שלוו מאלס אחד: **יחזירם**. המולאס: **למלוה**. שהדבר ידוע שממנו נפלו: **מלא שטר בין שטרותיו ואין ידוע מה טיבו**. אכלו אם הלוח הפקיד אכלו לו המלוה או שמה מתקנתו פרוע ומסרוהו לו להיות שליט ביניהם ושכח: **יהא מונח**. בידו ולא יחזיר לא ליה ולא לזה: **ואם יש עמהן סמפון**. מילי מילי קמני המולאס בין שטרותיו שוכר שכתב על אחד משטרותיו: **יעשה מה שבסמפון**. והשטר בחוקת פרוע. ואע"פ שהיה לשוכר הזה להיות מונח ביד הלוח אמרינן האמינו הלוח ואומר מחר תנה לי ושכח: **גמ' זה בורר לו אחד**. כשבוררין להן דיינין כותבין להן זה בירר לו את פלוני וזה בירר לו את פלוני שלא יוכלו לחזור בן: **דלשפתה בי דינא**. מקויים בהפקע והשלח הנמיאיו אומר ממנו נפל:

(א) כתובות פה: פו. קדושין מת. ב"ק פט. ב"ב קמז: (ב) [לעיל י"ג י"ד י"ה לקמן ל:]; (ג) [נ"ג מ"ט כתובות ק: ד"ה אגודה, ד] [לעיל ט: י"ח]; (ד) [נ"ג מ"ט ע"ב ד"ה מלא יערי מו"ט יעין כת. ד"ה מלא, ו] לקמן כה, (ו) לקמן ס: (ח) [פירושו מנאנא בש"ש לקמן ע"ב ד"ה סמפון]; (ט) [לעיל מ"ח קמח. י"ג]; (י) [לעיל מ"ח יעין ס: ט ר"מ מ"ו, ט] [פנהדרין ל:];

מוסף רש"י

המוכר שטר חוב לחבירו שחייב לו ליה למלוה ממון ומסר לו המלוה את השטר ליד לוקח ומכרו לו ובכח לו קני ליה איהו וכל שבדריה, אי נמי כדפסקין התם (ב"ב ע"ג) הלכה אחרית נקטת במסירה (רשב"ם ב"ב קמח). וחזר ומחלו. המוכר שהוא מלוה מחלו לזה (כתובות פה). מחול. דאמר ליה ליה ללוקח לא בעל דבדיס דדיי את (שם) דלא נכח לו ראשון לשי אלא כל זכות שצדקה ליה, דלא דעיה האי לוקח ממלוה שפיר מתמיתה דעולה, ומיהו משתייח יחזיר לו לוקח, דהא הלכתא היא דיינינן דינא דגמייה חה הפסד מעמידי סוכרף שטרותיו של חבירו דק"ל דמיב מההוא עובדא דכפיה רפס לרב אפי ואבגי מיהי כי כשורה ללמא (רשב"ם ב"ב קמח). ואפילו יורש. של מלוה, מחול. שהלוח לא תמחיד ללוקח גלוס אלא מתמת המוכר, והרי מחלו אללו (קדושין מח). ופירש הוא דלא אפי כח על לוקח מנה שנתמך לו שטר המלוה אלא למת בטוב הכתוב בו במקום המלוה או הירש, אך לא נעקר שטרותיו מן המלוה וקרינא ביה עבד ליה לאש גלוה ויכול למסר שטרותיו (ב"ב שם). וכל מעשה ב"ד כל מלתא דלמא ב"ד לקיי, דליכא למיחש לנמלך עתהינן שלל ליתן (לעיל י"ח). סמפונות. כל דבר המצטל דבר קרוי סימפון של, כגון שוכר הוי סמפון של שטר (קדושין י' ובג"מ לקמן ב). הכא תרגמו. כצנל שטרי טענתא. שני שטרי דיינין היו כותבין טענות אביי הריב כדכי שלל היו טענין וחזקין וטענין ועל פני אוקן טענות פוסקין דיינין את דינא (רשב"ם ב"ב קמח). כי דינא דרב הונא. שהוכר שס לקיימו ב"ד וככות בו הפקע ונפל מזה הווא מונעו וזה הוחזק שני יוסף בן שמעון באתה העיר (י"טו) (כז).